

Inspektionen för vård och omsorg

Åtalsanmälan vid brott mot tystnadsplikten

2015 apr 14 | PRINCIPIELLA BESLUT

I ärenden hos IVO är det relativt vanligt förekommande att yrkesutövare är misstänkta för att av oaktsamhet ha brutit mot tystnadsplikten. Det har rått en viss osäkerhet om hur långt skyldigheten att anmäla till åtal sträcker sig.

Detta beslut gäller skyldigheten att anmäla till åtal när hälso- och sjukvårdspersonal är skäligen misstänkt för att av oaktsamhet ha begått ett brott mot tystnadsplikten. Ärendet gällde ett exempel där en yrkesutövare av misstag hade skickat fel handling till en person. Detta hade lett till att personen fick del av uppgifter som omfattas av sekretess.

Beslut

IVO anmäler inte händelsen till åklagare.

Skälen för IVO:s beslut

IVO har ingen skyldighet att göra anmälan till åtal i situationer då hälso- och sjukvårdspersonal är skäligen misstänkt för att av oaktsamhet ha begått ett brott mot tystnadsplikten.

Enligt 7 kap. 29 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, ska IVO göra anmälan till åtal om hälso- och sjukvårdspersonal är skäligen misstänkt för att i yrkesutövningen ha begått ett brott för vilket fängelse är föreskrivet. Brott mot tystnadsplikten regleras i 20 kap. 3 § brottsbalken, BrB. Den som uppsåtligen begår ett sådant brott kan dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Begås gärningen av oaktsamhet, dömes till böter.

Av förarbeten till tidigare gällande lagstiftning (prop. 1993/94:149 s. 97 f) framgår att om någon uppsåtligen lämnar ut sekretessbelagda uppgifter är det ett brott för vilket fängelse är stadgat. Socialstyrelsen (numera IVO) eller HSAN är därför skyldig att anmäla misstänkta sådana brott till åtal. I specialmotiveringen till propositionen (s. 120) anges följande.

”Det är av stor betydelse att patienten vågar anförtro sig åt hälso- och sjukvårdspersonalen och inte undanhåller uppgifter som kan ha betydelse för vården. Bestämmelser om sekretess inom hälso- och sjukvården har därför en stor betydelse för patientsäkerheten. Brott mot tystnadsplikten är ett brott varpå fängelse kan följa enligt 20 kap. 3 § brottsbalken och ska normalt sett anmälas till åtal av Socialstyrelsen eller HSAN. Om utlämnandet av de sekretessbelagda uppgifterna skett av oaktsamhet är straffsatsen begränsad till böter. I de fallen kan HSAN ta upp frågan om utlämnandet av de sekretessbelagda uppgifterna ska föranleda disciplinpåföljd”.

Regelverket har ändrats sedan dessa förarbetsuttalanden gjordes, bland annat har systemet med disciplinpåföljder tagits bort. De nu aktuella bestämmelserna, som rör skyldigheten att anmäla till åtal samt brott mot tystnadsplikten, har dock inte ändrats. Resonemangen ovan är därför fortfarande giltiga.

Den slutsats som kan dras är att IVO endast är skyldig att anmäla till åtal vid misstanke om brott för vilket fängelse är föreskrivet. Att med uppsåt lämna ut sekretessbelagda handlingar är ett sådant brott. Den som av oaktsamhet begår ett brott mot tystnadsplikten kan däremot endast dömas till böter.

IVO kan däremot ta upp frågan i ett tillsynsärende. Om det är klarlagt att sekretessbelagda uppgifter har lämnats ut, kan IVO komma att rikta kritik mot yrkesutövaren i fråga och/eller mot vårdgivaren.

Beslutet gäller under ovan nämnda förutsättningar och innebär inte att IVO generellt ska avstå från att pröva förutsättningarna för åtalsanmälan enligt 7 kap. 29 § PSL. IVO har inte heller tidigare åtalsanmält i dessa situationer. Detta beslut innebär därför inte en ändring av praxis. Beslutet ska istället ses som ett förtydligande av rättsläget och ett klarläggande vilket förhållningssätt IVO har i denna typ av ärenden.

Ämne

Hälsa- och sjukvård

Utgivningsdatum

2015-04-14

Inspektionen för vård och omsorg

Box 45184

104 30,

Stockholm

010-788 50 00

registrator.vss@ivo.se

Org.nr. 202100-6537

Fler kontaktuppgifter

Om webbplatsen

[Om webbplatsen](#)

[Om Cookies](#)

[Webbkarta](#)